

Coevorden voor elkaar

Duurzaam, progressief, inclusief: doe je mee?

Verkiezingsprogramma PAC 2026-2030 - Simpele versie

Inleiding

PAC wil een gemeente die sociaal, duurzaam (uitleg: goed voor natuur en klimaat) en inclusief (uitleg: voor iedereen) is.

Dat is: we kijken naar mensen. En we doen het samen met inwoners.

Wij willen dat iedereen mee kan doen. Het maakt niet uit wie je bent, waar je vandaan komt, hoeveel geld je hebt, of je een beperking hebt. We zijn voor menselijke maat, solidariteit en duurzaamheid.

We werken aan oplossingen voor elke dag, zoals energie, wonen en reizen. En we denken ook aan later: goede banen, natuur en een sterke regio.

Als lokale partij willen we samenwerken met alle partijen. We nemen verantwoordelijkheid in de gemeenteraad en, als het kan, ook in het bestuur.

Wonen: Wonen is een recht.

Bij nieuwbouw is ten minste 30% sociale huur (uitleg: goedkope huurwoning).

We zorgen voor doorstroom (uitleg: mensen kunnen verhuizen naar een ander huis). Bijvoorbeeld met knarrenhofjes (uitleg: kleine woonplek voor ouderen. Met burens om je heen). We willen meer woonwagenaanplaatsen (uitleg: vaste plekken voor een woonwagen (huis op wielen)).

Bestaanszekerheid (uitleg: zeker zijn van geld, werk en wonen): We doen iets aan energiearmoede (uitleg: te weinig geld voor de energierekening). We starten een proef met basisinkomen (uitleg: vaste som geld per maand).

We willen inclusief onderwijs, met schoolontbijt en een langere schooldag in wijken waar dat nodig is. We willen meer jeugdwelzijn en minder onnodige labels.

Groen: We maken groene en gezonde buurten. Ecologisch (uitleg: met extra zorg voor natuur en dieren) beheer is de norm. We beschermen natuur en dieren. Grootschalige biovergisters (uitleg: grote installaties die gas maken van mest en afval) willen we niet. Minder landbouwgif. En geen gif dichtbij woningen en scholen.

Energie: Iedereen moet mee kunnen doen. Eerst zonnepanelen op daken. We maken een fonds zodat mensen met een laag inkomen ook kunnen verduurzamen.

Sport en cultuur: Sport en cultuur zijn basis. Iedereen moet mee kunnen doen en plekken moeten toegankelijk zijn.

Mobiliteit: Lopen, fietsen en openbaar vervoer komen op 1. In woongebieden wordt 30 km per uur de norm. We willen deelmobiliteit (uitleg: auto's, brommers of fietsen die mensen kunnen delen) in alle kernen.

Veiligheid: We maken per kern, dorp en wijk een veiligheidsplan. We voeren het Istanbul-verdrag (uitleg: afspraken om geweld tegen vrouwen te stoppen) lokaal uit. Asielopvang moet menswaardig zijn.

Democratie: Inwoners moeten mee kunnen praten en mee kunnen doen. Bijvoorbeeld met burgerbegrotingen. De gemeente laat duidelijk zien waar het geld naartoe gaat.

I. Wonen: menselijk, duurzaam en natuurlijk

Wonen is een basisrecht. Maar ook in Coevorden zijn huizen vaak te duur, en er zijn te weinig. Starters en ouderen zoeken lang. Soms kopen mensen huizen om winst te maken. Dat maakt het moeilijker voor inwoners.

PAC wil genoeg goede en betaalbare huizen voor iedereen. We willen dat de gemeente meer regelt en stuurt. We zorgen voor doorstroom: wie kleiner wil wonen, moet dat kunnen. We bouwen in de stad en in de dorpen. Nieuwe huizen zijn niet alleen voor mensen met veel geld. Maar ook voor starters, huurders en doorstromers.

Onze belofte. Wonen is een recht. We plannen vooruit. We bouwen toegankelijk, energiezuinig en met ruimte voor natuur.

Wat we doen (2026-2030):

Volkshuisvesting.

We bouwen voor de mensen die hier wonen. We verwachten meer huishoudens van 1 of 2 personen. Dus bouwen we ook kleinere huizen. We maken leegstaande kantoren geschikt om in te

wonen.

We maken het makkelijker om een groot huis te splitsen in 2 woningen.

We zoeken ook nieuwe plekken om te bouwen.

Doorstroom en woonvormen.

Ouderen die willen verhuizen, helpen we naar een passende woning.

Wooncoaches kunnen daarbij helpen. Zo komen gezinswoningen vrij voor jonge gezinnen.

Op vrijkomende boerenerven willen we betaalbare woningen, met voorrang voor inwoners uit onze gemeente.

Betaalbaar aanbod en afspraken.

Als een woningcorporatie sociale huur sloopt, moet er minstens hetzelfde aantal sociale huurwoningen terugkomen (als die huizen nodig zijn).

We willen geen verkoop van sociale huur.

Bij nieuwbouw is ten minste 30% sociale huur.

We maken ook afspraken over hergebruik van materialen, dat is circulair bouwen (uitleg: materiaal opnieuw gebruiken).

Vooruitdenken.

De gemeente maakt een kaart waarop staat waar woningbouw kan. Zo weten initiatiefnemers waar ze aan toe zijn.

Nieuwe projecten bouwen altijd inclusief en toegankelijk.

Passend bij de omgeving.

Nieuwe huizen passen bij het dorp, de stad en het landschap.

We letten op de geschiedenis en het uiterlijk van de buurt.

In nieuwe wijken is de auto zoveel mogelijk te gast (dus niet overal de baas).

Erfpacht.

De gemeente kan grond in erfpacht uitgeven. Dat is: de gemeente blijft eigenaar van de grond. Dat kan bouwen sneller en goedkoper maken.

Starterslening.

De starterslening blijft en kan waar nodig groter worden, zodat starters makkelijker een huis kunnen kopen.

Parkeernormen.

Te hoge parkeernormen maken woningen duurder en kosten ruimte. Wij willen als norm 1 parkeerplek per woning.

Zelfbewoningsplicht.

Huizen met een woonbestemming zijn om in te wonen. We doen iets aan misbruik als vakantiewoning.

Een hogere belasting kan helpen om een tweede huis op het platteland te ontmoedigen.

Woningsplitsing.

We maken woningsplitsing in de hele gemeente mogelijk, binnen duidelijke regels.

Flexwonen.

Tijdelijke woningen (flexwonen) willen we op meer plekken.

We onderzoeken ook erfwonen als tijdelijke oplossing.

Daarbij bouwen we circulair, inclusief en toegankelijk.

Buitengebied.

We maken meer woningen mogelijk via ruimte-voor-ruimte. Ook willen we kleinschalige woonvormen, zoals een knarrenhof.

Duurzaam bouwen.

Alle nieuwbouw is zonder aardgas, goed geïsoleerd en voorbereid op hitte en veel regen.

We helpen bouwen met hergebruik en met plek voor planten en dieren.

Woonwagenbeleid.

Het beleid voor 15 extra standplaatsen moet uitgevoerd worden.

Door de wachtlijst willen we ook verdere uitbreiding.

Ook huur van een woonwagen met standplaats moet mogelijk zijn.

Woningcorporaties moeten meedoen via duidelijke afspraken.

Achterstallig onderhoud pakken we aan: de gemeente moet een goede verhuurder zijn.

Levensloopbestendig wonen.

Nieuwe woningen moeten geschikt zijn om oud in te worden.

We helpen knarrenhofjes en mantelzorgwoningen.

Wooncoaches helpen ouderen die willen verhuizen.

Leefbare dorpen en stad.

We zorgen voor groen, veilige speelplekken en voorzieningen dichtbij (lopen en fietsen). Vergroening van het Kasteelpark laat zien hoe dit kan helpen tegen hitte en wateroverlast.

Groene, gezonde buurten.

Iedereen verdient groen dichtbij. We willen: 3 bomen zichtbaar vanuit elk huis, 30% boomkronen per wijk en natuur binnen 300 meter.

We beschermen bestaande bomen.

We helpen vergroening met bewoners en

woningcorporaties, zoals wadi's en groene daken.

Bij herinrichting zorgen we voor schaduw en plekken waar water kan blijven staan en wegzakken.

Landschap.

We houden houtwallen en andere

landschapselementen in stand en versterken

groenstructuren bij nieuwe woningbouw.

Schoonoord.

Het MFC komt er, met een checklist voor grote projecten en een plan voor verkeersveiligheid. Bij de kansenskaart letten we extra op inwoners die nu moeilijk kunnen wonen.

Geesbrug.

We verbeteren de openbare ruimte en woningen, met een plan van het dorp zelf.

Als het nodig is, pakt de gemeente de regie in de uitvoering.

Lintbebouwing Steenwijksmoer, Dalerpeel-Nieuwe Krim, Dalerveen, Wezup.

Lichte inbreiding of uitbreiding kan, bijvoorbeeld 3 tot 6 woningen die passen bij de stijl van het gebied.

Dalen.

Als onderzoek laat zien dat woningbouw bij Molenakkers II kan, heeft dat de voorkeur.

We zijn tegen bouwen bij kwetsbare natuur ten oosten van het spoor.

Wooninitiatieven maken we samen met bewoners.

Lootuinen.

Domesta vult lege plekken (zoals aan de Ewijcklaan en Elemastraat) weer met woningen. Dat kan sociale huur zijn, een knarrenhof, of goedkope koopwoningen voor 1- of 2-persoons huishoudens.

Binnenvree en Buitenvree.

Door het verplaatsen van De Nieuwe Veste ontstaat ruimte voor een mix van woningen (huur en koop, voor verschillende inkomens).

2. Gelijke kansen, sterke samenleving

Armoede en energiearmoede raken veel gezinnen. Boodschappen en vaste lasten worden duurder. PAC wil een eerlijke verdeling en steun voor gezinnen tot 150% van het minimumloon.

Geldzorgen zorgen ook voor ongelijkheid. Mensen krijgen sneller gezondheidsproblemen. Kinderen lopen achter op school. Soms is er meer stress en geweld thuis.

PAC wil in de zorg voor zieken, mensen met problemen en jeugd niet alleen naar kosten kijken. We kijken breder: naar gezin, school en buurt. We willen minder snel kinderen een label geven en problemen minder snel medisch maken.

Leerkrachten krijgen steun in een school waar kinderen samen leren. Ouders krijgen hulp bij opvoeden. Sport, welzijn en cultuur helpen daar bij. We versterken de samenwerking tussen gemeente, onderwijs, jeugdhulp en welzijn. Ouders en jongeren praten mee over beleid.

We zorgen voor kinderopvang die zo veel mogelijk vrij toegankelijk is, ook als ouders nu niet aan alle regels voldoen. Zo voorkomen we achterstanden. Extra hulp gaat naar wijken en scholen waar de kansen het kleinst zijn.

Onze belofte. Bestaanszekerheid is belangrijk. We kiezen voor het voorkómen van problemen, hulp dichtbij, en inclusief onderwijs.

Wat we doen (2026-2030):

Preventie en hulp dichtbij.

We willen wijkteams met 1 duidelijk aanspreekpunt. Buurtwerkers zijn zichtbaar, kennen de buurt en zijn ook buiten kantooruren bereikbaar.

In de wijk zijn plekken waar ouders en mantelzorgers vragen kunnen stellen en elkaar kunnen helpen.

Armoede en schulden aanpakken.

We doen aan schuldpreventie.

De Doe Mee Pas blijft voor sport en cultuur.

Op scholen komen gratis menstruatieproducten.

We maken zichtbaar waar mensen geld verliezen als ze net iets meer gaan verdienen. Zodat het loont om meer te werken.

Basisinkomenpilot / ruimere bijstand.

We starten een lokale proef met basisinkomen en/of ruimere bijstand, binnen de regels.

We leren van andere Nederlandse proeven.

Onderwijs voor ieder kind.

Scholen moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen, ook bij nieuwbouw en verbouwing.
We kiezen voor inclusief onderwijs.

Kinderopvang.

We werken aan kinderopvang die voor kinderen toegankelijk is, ook als ouders nu niet aan alle voorwaarden voldoen. Zo krijgen kinderen een goede start.

Extra steun waar nodig.

Meer geld en hulp naar wijken en scholen waar de kansen het kleinst zijn.

Schoolontbijt.

In kwetsbare wijken en dorpen zorgen we voor een schoolontbijt. Geen kind start de dag met honger.

Jeugd in beweging.

We willen een verlengde schooldag met sport, cultuur en huiswerkbegeleiding. Dat helpt kinderen gezond en mentaal sterk te worden.

Sport- en cultuurarmoede.

We regelen gratis of lage contributie via een Jeugdfonds Sport Regeling tot 160% van het sociaal minimum.

Poppenhare, Tuindorp en Schoonoord.

Deze wijken hebben extra investeringen (uitleg: geld) nodig. We maken plannen samen met bewoners, met duidelijke afspraken over meedoen.
We werken aan wijkvernieuwing met behoud van het karakter.

3. Leefbaar land, duurzaam kapitaal

Onze natuur staat onder druk. Minder insecten is slecht voor bloemen, fruit en onze biodiversiteit. PAC kiest voor herstel van natuur, bloemrijke bermen en minder bestrijdingsmiddelen.

Goede natuur helpt ook tegen hitte en wateroverlast en is fijn om in te wandelen en fietsen.

Bij keuzes in de openbare ruimte vindt PAC gezondheid en natuur belangrijker dan geld verdienen. We kijken naar de staat van natuur, water, bodem en het hele ecosysteem.

Onze belofte. Natuur is geen restpost. We beschermen biodiversiteit, water en bodem. We kiezen voor landbouw die past bij de grond, met aandacht voor dieren welzijn en gezondheid.

Wat we doen (2026-2030):

Bollenteelt en spuitzones (uitleg: afstand waar geen landbouwgif mag komen).

We beperken de hoeveelheid grond sierteelt (uitleg: telen van bloemen).

Voor sierteelt moet iemand een vergunning aanvragen. Landbouwgif mag niet dichtbij huizen:

binnen 50 meter bij voedselgewassen (uitleg: telen van eten) en binnen 250 meter bij sier- en lelieteelt. Scholen en woningen bepalen de spuitzone (uitleg: afstand waar geen landbouwgif mag komen), niet andersom.

Waar het kan, maken we de zone groter.

Gezondheid.

In de nieuwe landbouwvisie staat gezondheid duidelijk genoemd. Ook gezondheidsprofessionals praten mee over nieuw beleid.

Landbouw.

We helpen circulaire landbouw.

Boeren die natuur beheren, willen we belonen. Als belangen botsen, weegt wonen vaak zwaarder dan landbouw.

We handhaven als boerenerven en schuren niet goed worden ingepast in het landschap.

Natuur in het buitengebied.

Ecologisch beheer is leidend: we willen dat in bermen en oevers inheemse planten komen. Als we bouwen in het buitengebied moet er rekening gehouden worden met de natuur.

We behouden en planten houtwallen, singels en (voedsel)bosjes. Dit verbindt natuurgebieden en helpt water vasthouden.

Doel: 5% groenblauwe dooradering (uitleg: de verbinding tussen natuur en water) tussen alle akkers en woningen in 2030 en 10% in 2050.

Adoptiegroen en maaien.

Inwoners mogen openbaar groen onderhouden als ze dat willen. De gemeente maakt duidelijke regels. Ecologisch maaien is het uitgangspunt.

Dierenwelzijn.

Dieren zijn geen spullen. We willen een dierwaardig leven voor dieren.

Intensieve veehouderij geeft dierenleed en vervuiling.

In bestemmingsplannen nemen we dierwaardige veehouderij als uitgangspunt (Wet Dieren 2024).

We helpen boeren om te stoppen of een andere richting te kiezen. Mensen die slecht voor dieren zorgen, moeten geen nieuwe dieren meer kunnen krijgen. We maken een Nota Dierwelzijn met taken en afspraken. Voor mensen met een laag inkomen moet de Doe Mee Pas ook gebruikt kunnen worden voor een dierenarts of dierenwinkel

Veiligheid voor wild.

We nemen maatregelen om aanrijdingen met wild te voorkomen. Op wegen door de natuur kan 60 km per uur de norm worden. Dan zijn er minder snel aanrijdingen met wild.

Lichtvervuiling.

We verminderen licht in het buitengebied. Voor de dieren in de natuur is dat beter.

Bij nieuwe verlichting kiezen we armaturen die minder breed licht geven. Slimme verlichting kan veiligheid geven en toch donkerte bewaren.

We nemen normen op in plannen en wijzen donkere gebieden aan.

Wolven.

Dat er weer wolven in onze buurt zijn roept emoties op. PAC begrijpt zorgen van inwoners en dierhouders. Maar de wolf is wel een beschermde soort.

We willen dat de gemeente helpt bij leren samenleven met de wolven, met aandacht voor veiligheid van dieren en hun eigenaren.

4. Slimme Energie, sterke economie

Klimaat en milieu blijven belangrijke onderwerpen. De overgang naar een duurzame samenleving lukt alleen als iedereen mee kan doen.

Grote vervuilers en industrie moeten voorop lopen. De gemeente helpt met uitleg, ondersteuning en toezicht.

Huizen en bedrijven duurzaam maken mag geen luxe zijn. We helpen inwoners en bedrijven met isolatie, subsidies en praktische hulp, zoals energiecoaches.

De eerste stap is minder energie gebruiken.

Voor grote uitbreidingen van bedrijventerreinen willen we vooral regionaal kijken. Niet alles hoeft in Coevorden te komen om toch voordeel te hebben.

We beschermen natuur en laten vervuilende bedrijven eerlijk meebetalen.

Onze belofte. Economie is er voor welzijn, landschap en goede banen. De energietransitie is groen, maar ook eerlijk en inclusief. Verduurzamen moet betaalbaar zijn voor iedereen.

Wat we doen (2026-2030):

Energietransitie: eerst besparen.

We helpen bedrijven en inwoners om minder gas en stroom te gebruiken.

We ondersteunen nieuwe technieken, isolatie en vervanging van oude installaties met subsidie of lagere gemeentelijke lasten. Kortingen voor bedrijven die veel energie gebruiken vinden wij niet eerlijk.

Energiearmoede.

We doen iets aan energiearmoede met fixteams (uitleg: een team van klussers die isolatie oplossingen in je huis komen maken), isolatiehulp en slim gebruik van rijksgeuld. We richten ons op huishoudens tot 160% van het sociaal minimum, ook werkende armen.

Revolverend fonds (uitleg: pot geld die steeds weer gevuld wordt).

Wie energie wil besparen maar geen geld heeft om de spullen hiervoor zelf te betalen, kan lenen of een voorschot krijgen uit een revolverend fonds. Later wordt dat terugbetaald. Dan het geld opnieuw gebruikt kan worden.

Zonne-energie.

Eerst zonnepanelen op daken van huizen en bedrijven.

Nieuwe zonneparken mogen alleen aangelegd worden als de opbrengst echt ten goede komt aan inwoners. Liefst via lokale coöperaties (uitleg: groepen inwoners die samen iets regelen). Dan gaat de winst terug naar de gemeenschap.

Klimaat aanpassing.

Het klimaat verandert.

We bereiden ons voor op heftige buien, droogte en hitte. We planten meer bomen en struiken, zorgen voor schaduw en voor grond die water vasthoudt. Grote grondeigenaren en bedrijven hebben extra verantwoordelijkheid. De gemeente geeft het goede voorbeeld.

Industrie en MKB.

We willen bedrijven met goede banen. We voorkomen vestiging van bedrijven die weinig banen brengen maar veel last geven, zoals grote distributiecentra en industriële biovergisters. We vernieuwen liever bestaande bedrijventerreinen dan nieuwe aan te leggen.

Vervuilende industrie.

We willen geen zware industrie om elke prijs. Op industrieterreinen willen we maximaal milieucategorie 3.2. Bedrijven met veel lawaai, geur of vervuiling horen op de juiste plek, liefst buiten woonkernen.

Holwert-Midden.

We steunen de ontwikkeling van Holwert-Midden. De bouw van De Nieuwe Veste heeft hoogste prioriteit. Woningbouw kan. Grootschalige winkels of horeca willen we hier niet. Detailhandel hoort vooral in het centrum rond de markt.

Biovergisters.

We zijn tegen co- of monovergisters op industriële schaal en tegen uitbreiding daarvan. Als het veilig kan, heeft kleinschalige mestvergisting op boerderijschaal de voorkeur, zonder aanvoer van producten van buiten het erf.

Recreatie en toerisme.

Toerisme zorgt voor veel banen en houdt voorzieningen in dorpen in stand. De gemeente helpt om deze sector sterk te houden.

Vitale vakantieparken.

We gaan door met Vitale Vakantieparken. Elk park moet een toekomstplan hebben. We willen niet dat parken zonder goede regels veranderen in tijdelijke woonplekken voor kwetsbare groepen. Parken moeten voldoen aan regels voor veiligheid en bereikbaarheid.

NAM afvalwater: nee.

We blijven tegen het injecteren van afvalwater in gasvelden in Schoonebeek en Coevorden. We vragen om duidelijke compensatie en luisteren naar zorgen. We willen niet dat gasvelden bij Dalen en Oosterhesselen de volgende plek worden voor afvalwater.

Afval en kosten.

Slechte afvalscheiding wordt duurder. We willen een vorm van diftar (uitleg: betalen naar hoeveelheid afval): wie minder restafval aanbiedt, betaalt minder. We helpen hergebruik, reparatie en minder afval. Wat overblijft, wordt gerecycled.

Circulaire economie.

We helpen een circulair ambachtscentrum voor hergebruik en reparatie.

Europark.

Verder uitbreiden van bovenregionale bedrijventerreinen bij Coevorden vinden we niet wenselijk. We zijn kritisch op zware milieucategorieën en willen waar mogelijk maximaal categorie 3.2.

Dorpen en ondernemen.

Kleinschalig ondernemerschap in een dorp moet kunnen, ook bij een gewone woning.

Dalen: aardgasvrij en geen groot laadplein.

We rollen aardgasvrij stap voor stap uit, na evaluatie van de gasvrije wijk Dalen. We zijn tegen een grootschalig benzinestation of laadplein aan de kop van Dalen (N34).

Woon-werklocaties.

Bij Geesbrug en Schoonoord willen we meer ruimte voor woon-werklocaties, passend bij bestaande bedrijventerreinen. In Schoonoord kan dat aan de Havenstraat en bij de Maatschappijweg.

Geen nieuw bedrijventerrein Wachtum.

We willen landbouwgrond en landschap beschermen tegen grote vierkante gebouwen (verdozing).

Voorzieningen in dorpen.

Hoofd- en dorpsstraten in Oosterhesselen, Sleen, Aalden/Zweeloo en Geesbrug krijgen vooral een centrum-bestemming. Zo kunnen voorzieningen terugkomen. We willen voorkomen dat dorpen in slaap vallen.

Poppenhare, Lootuinen en Tuindorp.

In Poppenhare gaan we in gesprek over een nieuwe invulling van de oude supermarkt. De openbare ruimte in Lootuinen en Tuindorp knappen we op, met aandacht voor schaduw en water.

Voorzieningen behouden.

In Dalen, Schoonoord en Coevorden (centrum en Ballast) zetten we in op het behouden van bestaande voorzieningen.

5. Meedoen op het speelveld

Coevorden leeft in dorpen en wijken. Daar ontmoeten mensen elkaar. PAC geeft geld uit aan voorzieningen die dit sterker maken: sportclubs, speelplekken en culturele activiteiten. Zo blijven dorpen en wijken vol leven en gezellig.

Sport en cultuur zijn belangrijk. Sport helpt bij gezondheid en samenhang. Cultuur helpt bij creativiteit en het begrijpen van geschiedenis. Iedereen moet mee kunnen doen, ook mensen die het moeilijk hebben.

PAC wil dat de gemeente zich inzet voor lhbtqia+, diversiteit en gelijke kansen. Een actie zoals Orange the World tegen geweld tegen vrouwen hoort daarbij. Coevorden moet een plek zijn waar iedereen zich veilig voelt.

Onze belofte. Sport en cultuur zijn basis voorzieningen. Inclusie is normaal: in taal, in toegankelijkheid en in de leefomgeving.

Wat we doen (2026-2030):

Inclusieve samenleving.

Discriminatie hoort niet thuis in Coevorden. Het taalgebruik van de gemeente is duidelijk, respectvol en genderneutraal. Ervaringsdeskundigen krijgen een vaste plek in de Adviesraad Sociaal Domein.

Veilige school.

Kinderen moeten zich veilig voelen op school. We werken aan een inclusieve schoolcultuur met vaste afspraken over sociale veiligheid. Dat helpt jongeren zich goed te voelen op school en thuis.

Samen Krachtig.

De gemeente voert het gehandicaptenverdrag (uitleg: afspraken om mensen met een handicap beter te ondersteunen bij hun dagelijkse leven) zichtbaar uit. Dat betekent toegankelijke openbare ruimte voor bijvoorbeeld rolstoelen en toegankelijke toiletten. Ervaringskennis (bijvoorbeeld over handicap, armoede of lhbtqia+) wordt standaard meegenomen in beleid en uitvoering.

Toegankelijkheid en kosten.

Parkeren en winkelen wordt makkelijker voor mensen met een handicap. Je betaalt geen kosten meer voor een gehandicapten parkeerkaart. Ook betaal je niets

meer voor het aanvragen van een gehandicapten parkeerplaats.

Samen met winkeliers maken we hun winkels beter toegankelijk en zorgen we voor publieke toiletten. Er komt een subsidie voor winkeliers. Daarmee kunnen zij hun winkelingangen toegankelijker te maken.

Sportvoorzieningen.

We verduurzamen sportaccommodaties in stad en dorpen met een eerlijke verdeling. Speelplekken en sportvelden blijven gratis toegankelijk. We ondersteunen jeugdleden en de opleiding van trainers en maken subsidies voor inclusief sporten.

Sporthallen.

We maken een lang onderhoudsplan voor sporthallen en verbeteren toegankelijkheid waar dat nodig is.

Speciale programma's.

Het sportakkoord helpt om ouderen, jongeren in kwetsbare wijken, nieuwkomers en mensen met een beperking te laten meedoen. De gemeente ondersteunt dit.

Padel en Omnibaan.

Padel kan veel geluid geven.

De gemeente stelt eisen aan geluidsmaatregelen, gebruikstijden en verlichting. We willen geen padelbanen in of dichtbij woonwijken of kwetsbare natuur. We zijn tegen een Omnibaan in kwetsbare natuur in Dalen.

Cultuurplek in Coevorden.

We willen een kleine culturele ruimte in Coevorden, als onderdeel van een multifunctionele plek. De bibliotheek kan daar ook in. Ook steunen we een culturele broedplaats. Bijvoorbeeld Growing Coevorden.

Museum Coevorden.

We willen het Stedelijk Museum versterken tot een regionaal Museum Coevorden.

Vrijwilligers.

Vrijwilligers zijn heel belangrijk voor verenigingen. De gemeente maakt samen met verenigingen plannen om vrijwilligerswerk makkelijker en duurzamer te maken.

Cultuurhistorie.

Elke kern heeft een eigen identiteit (bijvoorbeeld Van Gogh in Zweeloo en Ellert en Brammert in Schoonoord). Die eigenheid willen we behouden en versterken.

Historie beleven.

De binnenstad is een kans voor toerisme. We maken monumenten, de vesting en archeologie beter zichtbaar en vieren historische gebeurtenissen, zoals het IJzerkoekenoproer.

Koloniaal erfgoed.

We geven uitleg bij namen en monumenten die te maken hebben met het koloniale verleden. Dat kan via onderwijs, museum, wandelroutes en een publieke dialoog. Waar nodig hernoemen we of geven we context. Het borstbeeld van Van Heutsz halen we weg uit de openbare ruimte.

6. Samen duurzaam mobiel

Iedereen moet zich veilig, duurzaam en betaalbaar kunnen verplaatsen in Coevorden. We zorgen voor goede fiets- en wandelroutes en we willen beter openbaar vervoer tussen dorpen en stad.

Bereikbaarheid gaat ook over gelijke kansen. Als je goed kunt reizen, kun je makkelijker naar werk, school, zorg en sport. Door te kiezen voor duurzame mobiliteit verlagen we ook de CO2-uitstoot. We laten openbaar vervoer meewegen bij nieuwe woningbouw. Holwert-Midden is daarvoor een belangrijke plek.

Onze belofte. Mobiliteit is een publieke dienst (uitleg: de overheid is er verantwoordelijk voor). Lopen en fietsen op 1, openbaar vervoer dichtbij, deelmobiliteit en laadpunten in elke kern.

Wat we doen (2026-2030):

Fiets en openbaar vervoer eerst.

We zorgen voor veilige fietspaden en goede bus verbindingen. We maken een snelle fietsroute naar Emmen en willen ook kijken naar een route richting Hardenberg. Dankzij een motie van PAC kunnen

reizigers vanaf eind 2026 via Nordhorn (Duitsland) verder Europa in. Dat helpt om minder te vliegen.

30 km per uur in woongebieden.

In woongebieden wordt 30 km per uur de norm. Buiten de bebouwde kom wordt 60 km per uur de norm op gemeentelijke wegen.

Laadpalen.

We plaatsen meer laadpunten op slimme plekken zoals wijken, bedrijventerreinen en mobiliteitshubs (uitleg: plekken waar je gemakkelijk kunt overstappen tussen verschillende vervoers middelen zoals trein, bus, fiets of auto).

Ze moeten toegankelijk en betaalbaar zijn. We koppelen ze aan groene stroom en gebruiken slim laden om het stroomnet minder te belasten. Het aantal laadpalen in de laadvisie moeten minimaal gehaald worden, maar liever meer.

Deelmobiliteit.

Er komen auto's, fietsen en scooters die mensen kunnen delen. Dit helpt vervoer goedkoper en groener te maken. We koppelen dit aan openbaar vervoer via mobiliteitshubs.

Zo wordt mobiliteit meer een dienst in plaats van bezit.

Nedersaksenlijn.

De Nedersaksenlijn kan zorgen voor betere bereikbaarheid en meer kansen op werk en wonen. We letten goed op de gevolgen voor landschap en biodiversiteit bij de plannen.

Spoor uitbreiden.

We willen dat het spoor Emmen-Coevorden-Enschede/Zwolle wordt verbeterd, vooruitlopend op de Nedersaksenlijn. Dit is extra belangrijk omdat de elektrificatie Mariëenberg-Almelo in 2028 klaar is.

7. Veilig leven, weerbare samenleving

We leven met spanningen in de wereld, klimaatverandering, digitale dreigingen en economische onzekerheid. Er is oorlog in Oekraïne, op ongeveer 1200 kilometer van Coevorden.

Een samenleving die samenwerkt en voorbereid is, kan problemen beter opvangen. Weerbaarheid betekent: elkaar helpen, voorzieningen op orde hebben en ook letten op digitale veiligheid.

Migratie hoort bij een menselijke samenleving.

Tegelijk moeten we zorgen voor rust, goede opvang en goede afspraken.

We nemen geweld in de privésfeer heel serieus (intieme terreur). Slachtoffers moeten snel hulp en opvang krijgen. Gemeente en politie moeten goed luisteren en beschermingsmaatregelen gebruiken.

Onze belofte. Veiligheid is samenwerken en slim organiseren. We zetten in op vrouwenrechten, digitale zelfstandigheid en sterke buurten.

Wat we doen (2026-2030):

Veiligheidsplan per kern.

We maken voor elke wijk en elk dorp een veiligheidsplan. Inwoners, organisaties en bedrijven doen mee. We brengen in kaart wat er is (zoals water, noodstroom) en wat nog ontbreekt. Zo weten we hoe we elkaar kunnen helpen.

Voorzieningen blijven beschikbaar.

We maken afspraken over wat we doen als energie uitvalt, of zorg of transport. We maken afspraken over in welke volgorde de problemen opgelost moeten worden.

Digitale veiligheid.

De gemeente gebruikt zoveel mogelijk open source (uitleg: software die iedereen kan controleren) software en kijkt ook naar Europese open source oplossingen. Bij aanbestedingen telt dit mee. Dan we minder afhankelijk worden van 1 grote aanbieder.

Asiel en menselijkheid.

We zijn tegen verharding van asielbeleid. We kiezen voor eerlijke spreiding en menswaardige opvang. Lokaal zoeken we praktische oplossingen en voeren we het gesprek met nieuwe en bestaande inwoners.

Intimidatie en geweld accepteren we niet: we beschermen kwetsbare inwoners en nieuwkomers en houden de openbare orde. Geweld loont nooit.

Arbeidsmigranten (uitleg: mensen die uit een ander land hier komen werken).

Arbeidsmigranten zijn belangrijk voor de economie. We werken met werkgevers aan goede huisvesting, veilige werkplekken en toegang tot voorzieningen. We betrekken arbeidsmigranten bij wijk- en dorpsinitiatieven. We voorkomen overlast met spreiding en duidelijke afspraken en pakken uitbuiting aan met politie en buurtwerkers.

Istanbul-verdrag lokaal.

We voeren het Istanbul-verdrag uit (uitleg: afspraken om geweld tegen vrouwen te stoppen). Er moeten meer opvangplekken komen voor vrouwen die uit een gewelddadige relatie weg willen gaan. Er moet mogelijkheid komen tot anonieme aanmelding bij zo'n opvang.

Daarnaast is het belangrijk dat we een publiek gesprek voeren over geweld tegen vrouwen. Politieagenten, rechters en hulpverleners moeten gaan leren hoe ze beter kunnen helpen bij geweld tegen vrouwen. Ze krijgen speciale training hierover.

8. Deel de macht, vergroot de kracht

PAC wil een samenleving waar iedereen meetelt. We zien dat mensen soms steeds meer tegenover elkaar komen te staan. Dat gebeurt ook in Coevorden. Dat kan onrust en onveiligheid geven.

Dus willen we dat inwoners echt invloed hebben op plannen in hun buurt. De manieren van overleg die we nu hebben zijn niet altijd genoeg en kunnen zelfs verdeeldheid geven.

Democratische vernieuwing helpt om meer vertrouwen en minder polarisatie (uitleg: mensen staan steeds meer tegenover elkaar) te krijgen. Dorpen en wijken maken samen plannen en zoeken samen oplossingen. Dat vraagt ook verantwoordelijkheid van inwoners en van de gemeente.

Onze belofte. Democratie werkt pas goed als inwoners echte invloed hebben. We maken participatie (uitleg: meedoen en meepraten) duidelijk, open en controleerbaar.

Wat we doen (2026-2030):

Heldere participatiekaders.

We zeggen vooraf waar inwoners over kunnen meedenken of meebeslissen, in welke fase en hoe hun inbreng wordt gebruikt. We leggen dit vast in een Participatienota. We proberen ook nieuwe vormen, zoals burgerpanels en digitale platforms.

Burgerbegroting en inwonersraad.

De pilot in Lootuinen liet zien dat er draagvlak is en dat er goede projecten uit komen. Dus gebruiken we burgerbegrotingen of een inwonersraad ook in andere dorpen en wijken.

Burgerpanel (uitleg: groep burgers die een thema onderzoeken).

We zetten burgerpanels in om vroeg ideeën en meningen te verzamelen, online of in persoon. We helpen gesprekken te laten voeren over belangrijke thema's, ook op scholen.

Openbaarheid en vertrouwen.

Informatie bijeenkomsten van de raad worden openbaar, zodat inwoners kunnen zien hoe de raad samen praat en keuzes maakt.

Uitdaagrecht (uitleg: recht om een taak van de gemeente over te nemen).

Inwoners mogen taken van de gemeente overnemen als zij het slimmer, beter of goedkoper kunnen. Dit mag niet ten koste gaan van samenwerking met de gemeente.

Meldpunt ombudsmens.

We maken een meldpunt waar inwoners vragen kunnen stellen. Daar wordt duidelijk wie kan helpen: raad, burgemeester of gemeente. Vragen kunnen zo sneller opgepakt worden en dat voorkomt dat problemen groter worden.

Meer ruimte voor insprekers.

Inwoners spreken vaak in tijdens raadsvergaderingen. We willen een apart moment met meer tijd voor gesprek, zodat insprekers zich gehoord voelen.

Hoorzitting (uitleg: open gesprek waar mensen hun mening geven).

Als een politiek onderwerp voor veel mensen belangrijk is, organiseren we een hoorzitting. Een signaal dat iets belangrijk is, is als er veel insprekers zijn voor een commissie vergadering.

Democratietoets gemeenschappelijke regelingen.

De raad checkt elk jaar hoe democratisch samenwerkingen zijn (zoals EMCO, Omgevingsdienst Groningen en Area). Zo houden we beter toezicht.

Debataanvraag.

Als 1 partij een debat wil, moet dat genoeg zijn om het debat te houden.

Transparantie over geld.

We gaan door met "begroting en jaarrekening in een oogopslag" en verbeteren dit waar mogelijk. Zo kunnen inwoners beter zien waar het geld aan wordt uitgegeven.

Wat willen we bereiken in 2026–2030?

Wonen:

300 extra betaalbare woningen (waar passend meer dan 30% sociale huur).

20 extra woonwagendplaatsen.

2 knarrenhofjes.

50 panden ombouwen naar woningen.

Sociaal:

proef met basisinkomen gestart.

schoolontbijt op alle basisscholen in kwetsbare wijken. verlengde schooldag in ten minste 3 kernen.

Groen:

norm 3-30-300 in 5 of meer wijken.

2 hectare extra dorps- of stadsgroen.

50 adoptiegroen-initiatieven.

Groenblauwe dooradering: ten minste 5% in 2030 en ten minste 10% in 2050.

Energie:

500 woningen verduurzaamd via het revolverend fonds.

2 zonneprojecten van cooperaties.

10% minder energiearmoede in de doelgroep.

Mobiliteit:

doorfietsroute Coevorden-Hardenberg klaar.

30 extra deelauto's en 100 extra deelfietsen.

20% minder parkeerplaatsen door lagere norm bij nieuwbouw.

Veiligheid:

in elke kern een veiligheidsplan.

Istanbul-verdrag lokaal uitgevoerd.

Democratie:

ten minste 1 burgerpanel gehouden.

Wat hebben we gedaan in 2022-2026?

Raadswerk doe je samen. Ook binnen PAC. We hebben samen met inwoners gewerkt aan een beter Coevorden. We hebben vanuit de oppositie veel punten op de agenda gezet. Een paar van onze moties zijn aangenomen. Ook hebben we een aantal problemen zichtbaar gemaakt. Hieronder een korte terugblik.

Wonen en leefomgeving

2022. Moties voor betaalbare woningbouw, knarrenhofjes en meer woonwagenaanbiedingen. We zeiden: 15 extra plekken is niet genoeg.

2023. Aandacht voor bouwplannen en het tegengaan van speculatie. We vroegen om duidelijkheid over woningbehoefte en sneller bouwen.

2024. Discussies over vitale vakantieparken en het verbeteren van de openbare ruimte.

2025. Woonwagenaanbeveling weer op de agenda. We vroegen om blijvende oplossingen.

Samengevat: PAC wil betaalbare woningen voor starters en ouderen, goede woonvormen voor later, meer woonwagenaanbiedingen en meer groen in wijken.

Sociale rechtvaardigheid en zeker zijn

2022. We waarschuwden voor inflatie en hoge energieprijzen. We wilden steun voor huishoudens tot 130% van het minimum.

2023. Armoede en hulp bij schulden kregen veel aandacht. We vroegen om meer geld voor kwetsbare groepen.

2024. We bleven inzetten op sociale voorzieningen en het verenigingsleven.

2025. We koppelden bestaanszekerheid aan eerlijke verdeling van lasten en duidelijke uitleg over de begroting.

Samengevat: PAC zet zich in voor inwoners die het moeilijk hebben en voor eerlijke kansen.

Duurzaamheid en klimaat

2022. We vroegen om duidelijke stappen voor energietransitie en klimaat maatregelen. We waren kritisch op voordelen voor grootverbruikers.

2023. We waren tegen nieuwe olieproductie in Schoonebeek en tegen afvalwater injecties in de bodem van Coevorden.

We vroegen aandacht voor biodiversiteit en circulaire oplossingen.

2024. We brachten biovergisters onder de aandacht. We wilden een plan om invasieve planten soorten te bestrijden, en vroegen om meer groen in de openbare ruimte.

2025. We wilden dat vervuilende bedrijven eerlijker betalen voor de kosten van vervuiling. Ook wilden we dat de raad meer invloed heeft op duurzaam beleid.

Samengevat: PAC werkt aan energietransitie, biodiversiteit, een circulaire economie, groenere dorpen en een strenge aanpak van vervuiling.

Meedoen en samenleven

2022-2023. Moties voor opvang van Oekraïense vluchtelingen en voor lhbtq+ beleid.

2023. De motie Orange the World tegen geweld tegen vrouwen werd unaniem aangenomen.

2024-2025. We zetten onderwerpen op de agenda zoals koloniale geschiedenis, diversiteit en veiligheid in de openbare ruimte.

Samengevat: PAC staat voor een inclusieve gemeente, tegen discriminatie, met gelijke kansen voor iedereen.

Democratie en bestuur

2022. We wilden burger begrotingen, burgerpanels en een samenlevingsagenda (uitleg: plannen die samen met inwoners worden bedacht).

2023. We waren kritisch op een kaderbrief zonder ambitie en vroegen om meer transparantie, en meer invloed van de raad.

2024. We benadrukten gebiedsgericht werken en betere participatie in dorpen.

2025. We waren tegen plannen om alle keuzes in 1 keer per jaar te maken en vroegen om meer momenten voor inspraak.

Samengevat: PAC wil een open en transparant bestuur met vaste vormen van meedoen, zoals burgerbegrotingen en buurtbudgetten.